# GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.

România și străinătate:

Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SE PRENUMERĂ: la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE: O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 171. Joi, 31 Iulie (12 Augustŭ.) 1886.

## Brașovŭ, 30 Iulie 1886.

Când s'a vĕḑutŭ că rĕsboiulŭ vamalŭ între monarhia nóstră și România este neînlăturabilŭ, de ambele părțĭ se credea că urmările acestui rĕsboiu vorŭ puté fi ușorŭ paralisate și că ele cu timpulŭ se vorŭ preface în totŭ atâtea isbênde economice.

Guvernamentalii dela noi ne mângăiau cu aceea că vorŭ căștiga industriei nóstre ardelenescĭ nouĕ piețe în peninsula balcanică și că astfelŭ va fi scutită de peire. Guvernamentaliĭ din România promitéu nisce succese marĭ prin încheiarea de convențiunĭ cu statele apusene si fŭ lățită în țéră opiniunea, că acum lesne se va puté crea o industriă națională.

Se dovedesce acum că și de o parte și de alta așteptările și speranțele erau pré sangvinice. Nu se potŭ căștiga peste nópte nicĭ piețe nouĕ, nicĭ nu se póte crea o industriă națională. Spre a ajunge la asemenĭ resultate se recere înainte de tóte multŭ timpŭ, multă muncă și pregătire, și peste acésta împrejurările trebue sĕ fiă favorabile scopului.

O corespondență publicată în „Pester Lloyd“ arată cu vii colorĭ ce mare amăgire a fostŭ a crede, că articolele nóstre de industriă se vorŭ puté desface câtŭ a-i da din pălmĭ în Bulgaria și'n alte părțĭ. Trecură câte-va lunĭ dela isbucnirea rĕsboiului și încă nimicŭ nu s'a arĕtatŭ în favorulŭ industriei nóstre. Privindŭ la frumoșii articolĭ de industriă din tóte ramurile, espușĭ la esposiția locală de aci, ți se rupe inima când te gândescĭ că unei asemenĭ industrii i s'a tăiatŭ artera de viéță.

Speranțele ce le nutrescŭ și cei din România cu privire la crearea industriei naționale asemenea parŭ a fi, pentru acuma celŭ puținŭ, pré sangvinice. Acésta o afirmă și „Românulŭ“ în articululŭ sĕu dela 10 Augustŭ n., ḑicêndŭ între altele:

„Intr'adevĕrŭ, orĭ-ce convențiune întemeiată trebuia sĕ fiă pe principiulŭ *do ut des.* Austro-Ungaria însĕ înțelegea și cerea, prin proiectulŭ ce a propusŭ, ca sĕ i se acorde tóte avantagele putinciόse, fără ca ea sĕ dea ceva în schimbŭ. In acéstă situațiune ruperea relațiunilorŭ comerciale corespundea dorinței generale și decĭ cu unanimulŭ consimțimêntŭ alŭ țĕrei s'a sĕvêrșitŭ. Țéra a voitŭ însĕ și a primitŭ acestŭ faptŭ ca începutulŭ emancipărei ei economice.“

„Ceea ce s'a întêmplatŭ în urmă corespunde óre acestei așteptărĭ? Avemŭ perspectiva ca din actuala luptă sĕ rĕsară în România industria națională? Din tótă înima amŭ dori sĕ putemŭ rĕspunde afirmativŭ. Ne pare rĕu însĕ că n'o putemŭ face. Și causa ce ne face a ne îndoi de isbândă nu e că isbânda n'ar fi posibilă; causa e că cu părere de rĕu vedemŭ că guvernulŭ încă nu-șĭ dă sémă de situațiune, nu e pregătitŭ și nicĭ-nu pare a se pregăti pentru a face ceea ce datorŭ este sĕ facă, într'o situațiune ca cea de fată.“

„Românulŭ“ esplică pentru ce guvernulŭ nu procede sistematicŭ spre ajungerea scopului, făcêndŭ studii seriόse. Mai ântêiu amintesce faptulŭ desființărei biuroului statisticŭ tocmai într'unŭ momentŭ când mai multă nevoiă avé de elŭ, pentru a'șĭ căștiga datele necesare. Alŭ doilea amintesce făptulŭ că nu s'a făcutŭ o anchetă economică spre a sci c e și c â t ŭ produce România, și de ce industrii are nevoiă, cu siguranța de consumŭ și de proprietate. Alŭ treilea e faptulŭ că se încheiă convențiunĭ cu statele occidentale fără sĕ aibă guvernulŭ o programă sigură în privința articolelorŭ, carĭ arŭ trebui ocrotite în România, precum se vede din convențiile încheiate cu Elveția și Francia.

In asemenea împrejurări, pentru capitalistŭ nu e nicĭ o siguranță și prin urmare nu se vede îndemnatŭ a-șĭ pune capitalulŭ într'o industriă, când nu e sigurŭ că industria ce va crea, la încheiarea de nouĕ convențiunĭ, va fi asemenea ocrotită, celŭ puținŭ până se-șĭ ia avêntŭ.

Așadară se adeverescŭ prevederile ómenilorŭ nepreocupațĭ, că urmările rĕsboiului vamalŭ vorŭ fi fórte simțitóre pentru amêndouĕ părțile.

---

### Dela adunarea generală a „Associațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului românŭ.“

*Alba-Iulia,* 8 Augustŭ st. n. 1886.

Douĕḑecĭ de anĭ împlinițĭ suntŭ de când vechea cetate a Belgradului nu mai cuprinse atâta viéța românéscă în sînulŭ ei ca acum. Și era și timpulŭ supremŭ ca spiritele de icĭ înlănțuite prin pasiunile ḑilei și aplecate spre o viéță isolată sĕ priméscă unŭ impulsŭ esternŭ care sĕ le scótă din amorțire.

Cu plăcere și bucuriă vĕḑurămŭ încă începêndŭ de Vinerĭ manifestându-se viéța românéscă, ér astăḑĭ în 8 Augustŭ pe la 9 óre piéța Albei Iuliei gemea sub unŭ convoiŭ de preste 300 de ómenĭ venițĭ din tóte părțile Ardealului dér mai alesŭ din părțile Mureșului și Hunedórei, îndreptându-se spre biserica gr. or. română, spre a asista la serviciulŭ divinŭ și la deschiderea adunării generale care se ținŭ totŭ în biserică. Nu puținŭ a fostŭ surprinsŭ publiculŭ din locŭ și celŭ streinŭ, la auḑulŭ cântărilorŭ liturgice, multŭ armoniόse, conduse de dibaciulŭ nóstru artistŭ, profesorulŭ G. Dima. In cursulŭ serviciului divinŭ biserica era atâtŭ de îndesuită, încâtŭ jumĕtate din publicŭ fŭ nevoitŭ a asculta din afară.

La $11^1/_4$ óre a. m. după terminarea serviciului divinŭ Ilustr. sa d-lŭ Iacobŭ Bologa în calitate de vice-preș. ocupă loculŭ primŭ la masa verde în jurulŭ căreia avurămŭ fericirea a vedé mai multe notabilitățĭ că d-lŭ Parteniu Cosma, Ioanŭ Popescu, Dr. Barcianu, Dr. Vasile Lucaciŭ, Dr. Tincu, Dr. Rațiu, din Blașiŭ, și d. Moldovanŭ canonicĭ, Micu, prof. totŭ acolo etc.

La $11^1/_2$ d-lŭ Iacobŭ Bologa deschide adunarea prin următórea cuvêntare:

Onorațĭ domnĭ și frațĭ, onorate dómne și domnișóre! Permitețĭ-mĭ vĕ rogŭ, deși cu durere, sĕ vĕ aducŭ la cunoscință, că președintele »Asociațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului românŭ,« multŭ meritatulŭ nostru literatŭ, prepositŭ Timoteiu Cipariu, impedecatŭ prin starea sănĕtății, nu ne va înbucura cu presența sa.

Decĭ pe temeiulŭ statutului Asociațiunei am érășĭ eu marea onóre a deschide și conduce adunarea de acum. In acéstă calitate îmĭ esprim marea mea bucuriă ce o simtŭ când vĕdŭ atâta concursŭ românescŭ la marea nóstră sĕrbătóre. In acéstă a mea calitate salutŭ pe o. frațĭ și surorĭ, carĭ au binevoitŭ a ne chema în sinulŭ lorŭ, cu unŭ b i n e v'a m a f l a t ŭ, f r a ț ĭ b e l g r ă d e n ĭ!; salutŭ pe aceia, carĭ au alergatŭ din depărtare, cu unŭ căldurosŭ: bine ațĭ venitŭ! Cu acesta deschidŭ a 25-a adunare a Asociațiunei generale și vĕ invitŭ ca imediatŭ sĕ trecemŭ la programa cuprinsă în statutele nóstre.

La acésta vorbire a d-lui vice-președinte, d. Alesandru Tordășanŭ, ca președinte alŭ comitetului pentru adunare, rĕspunde următórele:

„Cu bucuriă vĕ salutŭ în numele poporațiunei române din Alba-Iuliă și din Valea Mureșului. Este unŭ timpŭ de 20 de anĭ, de când mai în urmă amŭ avutŭ éră onóre de a serba în acestŭ orașŭ acéstă mare sĕrbătóre scientifică națională a Associațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului românŭ, ale cărei fructe binefăcĕtóre servescŭ de balsamŭ pentru viéța poporului românŭ. Câtŭ de lipsă era înființarea acestei Associațiunĭ la unŭ poporŭ, care sute de anĭ a fostŭ silitŭ a orbeca la întunerecŭ, este pré lămuritŭ și necesitatea acésta se dovedesce mai bine prin sprijinirea generală de care se bucură Associațiunea transilvană pentru literatura și cultura poporului românŭ.

Și jertfele aduse de poporulŭ românŭ pentru scopurile Associațiunei nóstre în parte îșĭ arată fructele cele folositóre și continuândŭ în lupta culturală pre basele puse suntŭ de convingere firmă, cumcă rodulŭ binefăcĕtorŭ pentru cultura poporului românŭ și literatura lui va fi îmbelșugatŭ și va aduce multŭ bine patriei.

Ne simțimŭ decĭ fórte onorațĭ că ne-ațĭ datŭ ocasiune a vĕ puté vedé în mijloculŭ nostru pe teritoriulŭ acestui orașŭ cu trecutŭ istoricŭ și plinŭ de reminiscințe gloriόse și ne simțimŭ mândri a puté contribui și noi cu puținele puterĭ de carĭ dispunemŭ la ajungerea mărețelorŭ scopurĭ ale Associațiunei transilvane.

Dreptŭ ce cu inima frățéscă vĕ ḑicemŭ: bine ațĭ venitŭ în mijloculŭ nostru! Sĕ trăiéscă Ilustritatea Sa d-lŭ vice-președinte! Sĕ trăiéscă membrii Associațiunei!!

După terminarea rĕspunsului d-lui Tordășanŭ, mulțimea însuflețită, bĕtrânĭ, tinerĭ, dame, domnișóre cu frunțile serine se dispunŭ spre desbaterea lucrurilorŭ.

Vice președ. Il. Sa d-nulŭ Bologa reia cuvêntulŭ înainte de a întra în desbaterea lucrurilorŭ făcêndŭ atențĭ pe aceia carĭ nu cunoscŭ § 3 din statutulŭ Asociațiunei, care § ḑice că în adunările acestei Asociațiunĭ suntŭ oprite desbaterĭ religiόse și politice, ci numai purŭ cele ce aparținŭ literaturei și culturei poporului românŭ; mai departe atrage atențiunea asupra acelora carĭ voescŭ sĕ între în dreptulŭ de a figura ca membrii la adunarea generală.

După acésta s'a trecutŭ după programŭ la apelulŭ nominalŭ, însărcinatŭ fiindŭ d-lŭ referentŭ E. Brote a spune carĭ s'au însinuatŭ în decursulŭ anului ca membrii. Cetindu-se după despărțĕmintele Asociațiunei s'a constatatŭ o mulțime de membri noi în cele mai multe despărțĕminte cu escepțiunea despărțĕmêntului alŭ 16 alŭ Bistriței unde s'a făcutŭ numai 1 membru. Despărțĕmêntulŭ alŭ 19 alŭ Mureș-Oșorheiului 8. Despărțĕmêntulŭ alŭ 21 alŭ Sighișórei nicĭ unulŭ, totŭ asemenea alŭ 22 alŭ Mediașului și alŭ Hațegului. In Ungaria s'au făcutŭ 40  inșĭ membri.

V. președ. Bologa dă cetire duorŭ telegrame uneia sosite dela metropolitulŭ din S i b i i u Mironŭ Romanulŭ cam de acestŭ cuprinsŭ: „Vechia nóstră Metropoliă și acum norocósă de a întruni inimele tuturorŭ Românilorŭ, demnĭ de o sórte mai bună, ne putêndŭ participa trimitŭ salutările mele cordiale. Mironŭ Romanulŭ.“ A doua telegr. din Ș i m l e u l ŭ - S i l v a n i e i: »Cu voi suntemŭ, carĭ prin arma culturei și sciinței voimŭ a recâștiga gloria strĕbună. Românii Selăgienĭ.«

Se esmitŭ douĕ comisiunĭ de câte 3 membri: una în persónele d-lorŭ: Tordoșanŭ protop., George Filipŭ adv. și Rub. Pația adv. pentru încasasrea tacsei dela membrii vechĭ și noi și alta pentru censurarea rațiociniilorŭ.

Dupăce ședința fŭ suspendată pe câteva minute, comisiunea alésă pentru înscrierea membrilorŭ rapórtă că: membrii vechĭ au plătitŭ tacsele în valóre de 85 fl. Membrii noi 13 inșĭ, dintre carĭ 4 pe viéță, anume: (cei pe viéță) Candinŭ Davidŭ, directorŭ de mine în Buciumŭ, Victorŭ Barițŭ, not. cerc., Nicolau Popŭ, protop. și Iosifŭ Crișanŭ oficialŭ în pens. în Barabanțĭ, suma totală dela cei noi înscrișĭ e de 570 fl. v. a., carĭ se recunoscŭ ca membri.

Secretarulŭ comitetului centralŭ Dr. Barcianŭ cetindŭ raportulŭ comitetului între altele am aflatŭ că d-nulŭ N i c o l a u Q u i n t e s c u p r o f. ș i m e m b r u a l ŭ A c a d e m i e i r o m â n e d i n B u c u r e s c ĭ insinuatŭ la a d u n a r e a d i n G h e r l a p e n t r u a f i p r i m i t ŭ ca m e m b r u, m i n i s t r u l ŭ n o s t r u d e i n s t r u c ț i ă n u a p r o b a t ŭ. După cetirea raportului comitetului centralŭ urmândŭ propunerile și interpelările nouĕ, înv. I. Popŭ Reteganulŭ a făcutŭ o propunere în privința rațiociniului fondului pentru înființarea șcólei din Gherla. Propunerea în scrisŭ se dă comisiunei.

S'a mai alesŭ 2 comisiunĭ una pentru censurarea rațiociniilorŭ în persónele d-lorŭ: Dr. Absolonŭ Todea, Victorŭ Piposŭ și Fekete Negruțŭ, și o a doua comisiune pentru propunerĭ în persónele d-lorŭ Moldovanŭ Micu, Hossu Longinŭ și Dr. A. Tincu. S'au presentatŭ mai multe cererĭ.

La comitetulŭ centralŭ din Sibiiu au intratŭ 2 disertații, una a d-lui G. Barițŭ de cuprinsŭ istoricŭ relativŭ la Alba Iulia și alta a d-lui Stoica med. chirurg. în Rodna. Ambele disertațiunĭ se vorŭ ține mâne Lunĭ în 9 Augustŭ, la 1 și 40 minute când sosesce și d-lŭ Barițiu. Ședința se încheiă la 1 óră 50 minute.

Séra a fostŭ concertŭ cercetatŭ de unŭ publicŭ de preste 400 ómenĭ.

Pr.

## O întrunire slovacă.

Reuniunea femeilorŭ slovace din Turotz St.-Mărtinŭ, „Zivena«, şĭ-a ţinutŭ la 5 l. c. adunarea sa generală anuală. Foile unguresci spunŭ că şi de astădată »cercurile naţionalităţilorŭ de acolo s'ar fi folositŭ de ocasiune, ca sĕ însceneze o mică demonstraţiă în interesulŭ ideei naţionale slovace.“ In preséra adunării generale s'a datŭ o producţiune teatrală, după ţinerea adunării s'a datŭ şi unŭ prândŭ comunŭ, ér séra a fostŭ petrecere cu jocŭ. La festivităţĭ au fostŭ »representate« »mai tóte comitatele slovace,“ afară de aceea au luatŭ parte la festivitate şi óspeţĭ din Moravia, Boemia, dela „fecundii« Balcanĭ şi din »Sânta« Rusia. Au fostŭ representaţĭ în Turocz-St.-Mărtinŭ bărbaţii slovacĭ eclesiasticĭ şı civilĭ din tóte clasele societăţii.

La prândulŭ comunŭ s'au rostitŭ numĕróse toaste mai ântêiu pentru Maiestatea Sa, apoi pentru oraşulŭ Turotz-St.-Mărtinŭ, pentru naţiunea slovacă, pentru frăţietatea între naţiunea boemă şi slovacă, pentru »renascerea“ naţională a Slovacilorŭ ş. a. Societatea „Zsivena« este óreşĭcum următórea societăţii „Matica«, disolvată în anulŭ trecutŭ.

Advocatulŭ Dula a toastatŭ pentru Mocsàry „Maghiarulŭ celŭ dreptŭ«. Domnişóre din locŭ au servitŭ în costumŭ slovăcescŭ cu tricolorulŭ slovăcescŭ. Au venitŭ 35 telegrame, între care una dela Bucurescĭ, alta din Viena, din Olmütz şi Petersburg.

---

## Statutulŭ organicŭ alŭ Rumeliei orientale.

Ḑiarulŭ „Times“ publică propunerile delegaţilorŭ turcĭ privitóre la revisuirea statutului organicŭ alŭ Rumeliei orientale şi care suntŭ următórele:

Articululŭ, care ḑice că nicĭ o schimbare a statutului organicŭ nu póte sĕ fiă făcută fără consimţĕmêntulŭ puterilorŭ semnatare tratatului din Berlinŭ va fi manţinutŭ. Articululŭ 1, în virtutea căruia Rumelia orientală remâne o provinciă turcéscă pusă sub dominaţiunea militară şi politică a sultanului, dér avênd autonomia administrativă, va fi asemenea manţinutŭ. Din contră, articululŭ 3, care conferă Sultanului dreptulŭ esclusivŭ d'a apăra provincia cu armele, va fi modificatŭ. Articululŭ 7, privitorŭ la numirea guvernatorului generalŭ va fi amendatŭ astfelŭ: „Sultanulŭ va fi representatŭ în provinciă de principele Bulgariei, care va fi numitŭ pe cincĭ anĭ, după consimţĕmêntulŭ marilorŭ puterĭ. La espirarea acestui termenŭ, principele va fi numitŭ din nou, décă marile puterĭ vorŭ aproba acéstă mĕsură.“ Celelalte articule nu vorŭ fi modificate. Vorŭ fi manţinute: articululŭ optŭ care ordonă că justiţia trebue se fiă dată pretutindenĭ în Rumelia în numele Sultanului; articululŭ 11 care decretéză că totŭ legile turcescĭ vorŭ fi aplicate în provinciă, afară numai décă ele nu vorŭ fi în contradicere cu statutulŭ organicŭ; articululŭ 16, în virtutea căruia trei din ḑece din veniturile provinciei vorŭ fi date de Rumelia pentru cheltuielele imperiului otomanŭ; articululŭ 19 care reservă guvernului otomanŭ controlulŭ asupra vămilorŭ, asupra poştelorŭ şi telegrafelorŭ, asupra drumurilorŭ de ferŭ şi asupra fabricaţiunii armelorŭ şi a prafului de puşcă în Rumelia; în fine, articululŭ 20, în virtutea căruia tóte tratatele încheiate de Pórtă cu puterile străine vorŭ privi şi pe Rumelia orientală.

Este de prisosŭ d'a mai adăuga că décă delegaţii turcĭ vorŭ manţiné aceste pretenţiunĭ, nu se va putea ajunge la o înţelegere, căcĭ delegaţii bulgarĭ nu vorŭ primi nisce asemenĭ arangiamente. Propunerile guvernului turcŭ suntŭ în perfectă contradicere cu programa d-lui Karaveloff.

---

## SCIRILE ḐILEI.

Prinţulŭ de corónă Rudolfŭ, archiducii Albrecht şi Ludovicŭ Victorŭ, într'o scrisóre adresată primarului Pestei, îşĭ esprimă părerea de rĕu că suntŭ impedecaţĭ din causa marelorŭ manevre a urma invitărei d'a lua parte la serbarea revindicării Budei.

—x—

In Vesprimŭ s'a ţinutŭ o adunare poporală în afacerea Edelsheim-Ianski. S'a luatŭ o resoluţiune în sensulŭ celei din Pesta. In Oradea-Mare de asemenea s'a ţinutŭ o adunare poporală, dela care partida liberală s'a abţinutŭ. S'a luatŭ o resoluţiune, în care se esprimă alipirea neclintită către regele încoronatŭ şi se rógă dieta sĕ obţină satisfacţiune pentru insulta suferită şi înfiinţarea unei armate naţionale independente.

—x—

Unŭ corespondentŭ din Năsĕudŭ alŭ lui »Kolozs. Köz«, vorbindŭ despre o corespondinţă apărută în fóia nóstră, susţine, că în capitala României aşa de multŭ suntŭ persecutate naţionalităţile neromâne, încâtŭ pe aceia, carĭ vorbescŭ altă limbă, afară de cea „valahă«, îi batŭ pe strade cu petri. — De persecutate ce suntŭ, jupâne, sĕrbătorescŭ Ungurii pe Kossuth în Bucurescĭ? De persecutate ce suntŭ Ungurii la festivităţĭ îşĭ împodobescŭ localurile de petrecere cu tricolorulŭ unguresců şi facŭ escursiunĭ cu stégurĭ roşu-albŭ-verde? Nimicŭ mai scârbosŭ decâtŭ minciuna şi calumnia!

—x—

Datoria flotantă a statului şi anume notele de statŭ aflătóre în circulaţiune în luna Iuliu 1886, de 1 fl: 64,145,231 fl., de 5 fl.: 111,877,415 fl., de 50 fl: 141,402,850 fl. şi în acţiunĭ de saline 93,572,962 fl., cu totulŭ 411,998,458 fl.

—x—

Reuniunea pentru cultura poporului din comitatulŭ Bihorului ţinŭ în 8 Augustŭ în Oradea-Mare o şedinţă a comitetului, în care s'a hotărîtŭ sĕ se împartă la 12 învĕţătorĭ, carĭ facŭ însemnate progrese în instrucţiunea în limba unguréscă, fără deosebire de naţionalitate şi confesiune 800 fl. ca rĕsplată, şi pe 23 învĕţătorĭ sĕ'i distingă prin scrisorĭ de recunoscinţă. — Sĕ nu'i muşte şérpele de inimă pe învĕţătorii românĭ a primi asemenea darurĭ danaide!

—x—

In Şimleulŭ Silvaniei se plănuesce formarea unei reuniunĭ cu scopŭ d'a restrînge întrebuinţarea produselorŭ industriale streine, mai alesŭ a postavurilorŭ, şi d'a promova şi sprijini industria indigenă.

—x—

In comitatulŭ Trei-Scaune o furtună violentă a pricinuitŭ la 6 Augustŭ n. daune însemnate. Multe sĕmĕnăturĭ de primăvéră au fostŭ nimicite şi pe hotarulŭ comunei Rety au fostŭ omorîţĭ de trăsnetŭ o femeiă şi doi boi. Trăsnetulŭ a mai cădutŭ în diferite comune, fără se incendieze.

—x—

In pădurea Papolţei urşii au mâncatŭ din nou încă douĕ vacĭ; şi pe hotarulŭ comunei Zagonŭ pricinuescŭ aceste bestii marĭ pagube.

—x—

Cu ocasiunea jubileului de 500 de anĭ a Universităţii din Heidelberg, br. Bedeus din Ardealŭ a fostŭ numitŭ de către facultatea juridică doctorŭ onorificŭ în dreptŭrĭ. Br. Bedeus e membru alŭ reuniunei scienţifice ardelene de esplorare a ţĕrii, pe care tĕrêmŭ 'şĭ-a şi câştigatŭ marĭ merite ca criticŭ şi scrutătorŭ istoricŭ.

—x—

Junimea română academică din Lugoşŭ va representa Dumínecă în 15 Augustŭ n. comedia în 5 acte »Petulantulŭ«, localisată după Kotzebue.

—x—

Circulŭ Frankloff din Pesta a arsŭ. Optŭ cai au cădutŭ jertfă flacărilorŭ.

—x—

La 28 Septemvrie viitorŭ se va ţine licitaţiă publică cu oferte sigilate la ministerulŭ domenielorŭ din Bucurescĭ, pentru darea în întreprindere a construirii têrgului de vite ce se înfiinţéză la Constanţa. Clădirea se evaluéză la 800,000 lei şi concurenţii trebue sĕ depue o garanţiă de 5 la sută.

—x—

Directorulŭ preparandiei de învĕţătóre din Cluşiu, Iosifŭ Kozma, care a rănitŭ pe inspectorulŭ de scóle Várady în duelŭ, este suspendatŭ din oficiu de către ministrulŭ de culte şi s'a pornitŭ cercetare în afacerea acestui duelŭ. Kozma declară în „M. P.“, că a fostŭ suspendatŭ la cererea sa, pentru câteva lunĭ.

—x—

In viile Presburgului s'a constatatŭ oficialŭ ivirea filoxerei.

—x—

Cetimŭ în „România«: „De câtva timpŭ se observă în Iaşĭ apariţiunea unorŭ musafirĭ, carĭ, după cuafarea capului şi costumarea lorŭ, amintescŭ pe Evreii noştri de acum 30 séu 40 anĭ în urmă. Aceştĭ musafirĭ noi, — spune »Liberalulŭ«, — nu suntŭ decâtŭ fii de ai lui Israel, carĭ vinŭ de prin Rusia orĭ Galiţia pentru a umplea cu prisosŭ golurile lăsate de cei plecaţĭ la America. Prin mahalalele de devale de palatŭ ca şi prin Târgulŭ-Cucului, casele evreeştĭ gemŭ de asemenea persóne chipeşe şi carĭ nu sciu nicĭ unŭ cuvêntŭ româneşce. Décă este sĕ ne vie în locŭ 10 Evrei galiţienĭ orĭ rusescĭ pentru unulŭ care pleacă la America, nu ne bucurămŭ de locŭ ba încă renunţămŭ cu plăcere la aşa schimbŭ.“

---

Valea Strîmbului, Augustŭ 1886.

Nu este lucru nou a cetì mai pe fiăcare ḑi în ḑiarele româncescĭ batjocurĭ şi ne'ndreptăţirĭ, carĭ de carĭ mai marĭ, ce se comitŭ faţă de Românĭ orĭ de câte-orĭ este vorba de a fi şi ei aplicaţĭ la vre-una din funcţiunile publice. Pentru a mai înmulţi încă cu unŭ casŭ registrulŭ acestorŭ triste adevĕrurĭ, Vĕ rogŭ stim. d-le Redactorŭ, daţi-mĭ voiă ca sĕ vorbescŭ ceva în colónele acestui preţuitŭ ḑiarŭ despre o alegere de adjunctŭ notarialŭ interimalŭ, întêmplată la 18 Iunie a. c. în cerculŭ Cheşeiu (Alsokosály):

Mai întâiu trebue sĕ spunŭ, că atitudinea Românilorŭ din cerculŭ acesta a fostŭ destulŭ de corectă faţă cu acéstă alegere. Ei s'au arĕtatŭ cu totulŭ străinĭ cu ocasiunea acestei alegerĭ, protocolulŭ n'au vrutŭ sĕ-lŭ subscrie, decâtŭ abia primarulŭ comunalŭ din Chişeiu, Guga şi Gârbĕu, ér alegĕtorii din Urişorŭ şi Rugăseşcĭ nicĭ n'au luatŭ parte; şi étă pentru ce: Pe unŭ concurentŭ românŭ, d. solgăbirĕu Hatfaludi Jozsef l'a respinsŭ dela alegere, sub pretestulŭ obicĭnuitŭ, că nu posede limba ungurésca, adecă „limba statului“, măcarcă şi fără de acéstă »limbă a statului« a fostŭ în stare sĕ ocupe acestŭ oficiu şi sĕ-şĭ împlinéscă datorinţele sale oficióse în decursŭ de mai mulţĭ anĭ cu destulă acurateţă. In anulŭ trecutŭ acestŭ Românŭ abḑicêndŭ de postulŭ

---

## FOILETONU.

### Amicii agronomiei.

(Studiu istoricŭ-naturalŭ)

(Fine.)

Cine a observatŭ câtuşĭ de puţinŭ aceste deosebirĭ va puté deosebi lesne amicii de inamicĭ. Şi şorecarulŭ este în adevĕrŭ amicŭ alŭ agronomului, căcĭ hrana sa de căpeteniă o forméză învederatŭ şorecii de câmpŭ cei atâtŭ de stricăcioşĭ, dintre carĭ elŭ stîrpesce unŭ numĕrŭ de necredutŭ de mare.

Firesce că nu putemŭ trece cu tăcerea, că în revire de vênatŭ bine împoporate şorecarulŭ face órecare daună. Unŭ epuraşŭ tînĕrŭ, care se jócă pré fără de grijă pe livadea deschisă (în poénă), cade fórte lesne pradă şorecarului, care pândesce după şórecĭ. Ba elŭ nu despreţuesce nicĭ chiarŭ vre-o potêrniche împuşcată séu vre-o prepeliţă grasă. Dér noi ii lăsămŭ bucurosŭ aceste bucăţele şi aşa destulŭ de rarĭ, deórece prin neobosita vênătóre de şórecĭ rĕsplăteşce pe deplinŭ paguba ce o face.

O rudă de aprópe a şorecarului nostru este busardulŭ-pĕrosŭ (Rauhfussbussard, lat.?), care ne visitéză mai numai érna. Elŭ se deosebesce de vĕrulŭ sĕu printr'o colóre mai sură-âlburiă, şi mai vârtosŭ prin aceea că piciórele lui suntŭ până tare josŭ acoperite cu pene mĕrunte, ceea ce la şorecarulŭ comunŭ nu se întêmplă nicĭodată. Şi busardulŭ-pĕrosŭ se ocupă mai numai cu stîrpirea şórecilorŭ; se ḑice însĕ, că urmăresce şi sĕlbătăciunĭ mai nobile, şi pentru aceea este elŭ urmăritŭ fără milă de vênătorĭ anume acolo, unde d. e. ca în Germania suntŭ revire de vênatŭ oprite (păḑite), séu chiarŭ fasanării făcute anume.

Ca amicĭ determinaţĭ ai agronomiei trebue sĕ amintimŭ necondiţionatŭ feluritele specii de buhe. Observatorulŭ superficialŭ (neatentŭ) scapă fórte lesne din vedere activitatea buhelorŭ, fiindcă ele sbóră din culcuşurile lorŭ căutândŭ hrană, ér ḑiua stau liniştite în ascunḑĕtorile lorŭ, în scorburĭ de copacĭ etc., astfelŭ că esistenţa lorŭ nicĭ nu se observă. Aşa trăesce buha-urechiată (Schleiereule, strix flammea) adeseorĭ prin podurile caselorŭ vechĭ, şi mai bucurosŭ prin turnuri de bisericĭ. Huhurezulŭ (der wollige Waldkauz, ulula aluco) se ascunde érna de multe orĭ prin urlóie a cărorŭ căldură îlŭ atrage; de altfelŭ petrece elŭ şi prin crepăturĭ de stâncĭ şi prin scorburĭ de arborĭ, unde-şĭ face şi cuibulŭ.

Buha de mocirle (die Sumpfeule, strix brachyotus) preferă éră a petrece mai bine pe şesurĭ libere. Ḑiua ele petrecŭ liniştite ascunse prin piperigŭ uscatŭ séu trestiă uscată, care este fórte asemenea colorii penelorŭ lorŭ. Nóptea însĕ facŭ ele escursiunĭ întinse preste câmpurĭ, sburândŭ încetŭ, fără sgomotŭ, legănându-se prin aerŭ. In totŭ momentulŭ se sbate câte unŭ şórece în ghiarele lorŭ, carĭ suntŭ încârligate şi ascuţite ca cuiele, şi abia l'au înghiţitŭ cu piele şi cu pĕrŭ cu totŭ, şi étă că se şi uită după alŭ doilea, alŭ treilea, alŭ patrulea etc. De multe orĭ amŭ aflatŭ guşa şi stomachulŭ acestei buhe aşa de umplute cu şórecĭ şi cu pĕrŭ de şorecĭ, încâtŭ amŭ trebuitŭ sĕ ne minunămŭ. Resturile nemistuibile, — dinţĭ, oscióre şi perĭ — le scotŭ buhele, după ce au mistuitŭ celelalte părţĭ, în cocolóşe mai micĭ. Aceste cocolóşe de pĕrŭ şi de óse de şórecĭ nemistuite le aflămŭ adeseorĭ umblândŭ preste câmpŭ, pe unde şedŭ buhele.

Numai o singură speciă de buhă, şi adecă pe cea mai mare de bufniţa séu buhoiulŭ (buho maximus) nu o putemŭ recomanda ca necondiţionatŭ folositóre. Chiarŭ şi acésta mănâncă fórte bucurosŭ şórecĭ, pe carĭ ea îi înghite adeseorĭ cu grămada. Insĕ avêndŭ ea unŭ apetitŭ atâtŭ de mare nu se mai póte îndestuli cu nisce bucăţele atâtŭ de micĭ, şi-i mai place unŭ epure, pe care-lŭ înhaţă lesne cu ghiarele sale cele marĭ în escursiunile sale de nóptea. Décă s'a săturatŭ odată sdravĕnŭ, póte şedé şi mai multe ḑile ascunsă în crepăturile stâncilorŭ în trândăviă postindŭ, până ce-o silesce éră fómea la noua activitate.

sĕu s'a întêmplatŭ, spre bucuria nóstră, că de succesorŭ i-a urmatŭ érăşĭ unŭ Românŭ, domnulŭ Semeonŭ Rotariu.

Acésta nu le-a convenitŭ „patrioţilorŭ«, deşi d-nulŭ Rotariu a arĕtatŭ în tótă privinţa o purtare bună şi corespundĕtóre, de aceea, credemŭ noi, că s'a întêmplatŭ curiosulŭ casŭ, că d Rotariu, la porunca principalului sĕu, a d-lui notarŭ Gavrus Todorŭ, luase unŭ protocolŭ într'o comună pură românéscă şi de aceea şi protocolulŭ fù luatŭ în limba românéscă. In limba românéscă! Poftimŭ! O „crimă« mare era acésta! D-lŭ notarŭ Gavrus, din a căruia poruncă s'a făcutŭ, luase protocolulŭ şi-lŭ timise d-lui solgăbirĕu, care aflându-şi nodŭ în papură, ordonă suspendarea din oficiu a d-lui adjutantŭ notarialŭ Rotariu.

Vedĭ acésta este „dreptatea“ de pe la noi! Acésta este „dreptatea« de care ne este nouĕ acru sufletulŭ şi din a căreia causă Românii şi-au perdutŭ totŭ gustulŭ de a mai lua parte la alegerĭ.

Cineva.

---

**Esposiţiune în Cluşiu.** Camera comercială şi industrială din Cluşiu, în laudabila intenţiune d'a deschide târgurĭ nouĕ industriei ardelene atâtŭ de greu lovite în vêndarea ei prin rĕsboiulŭ vamalŭ cu România, a luatŭ hotărîrea a înfiinţa în timpulŭ dela 26 Augustŭ până la 6 Septemvre a. c. în Cluşiu o esposiţiune de articole de industria ardelénă strîmtorată în urma rĕsboiului vamalŭ cu România.

Programulŭ dice: 1) Scopulŭ esposiţiei este d'a face Cluşiului şi împrejurimei articolele de industriă ardelénă, strîmtorată prin rĕsboiulŭ vămalŭ cu România, mai d'aprópe cunoscute, d'a le crea acolo pieţe nouĕ şi d'a promova vêndarea lorŭ. 2) Arangerulŭ esposiţiunei e camera comercială şi industrială din Cluşiu, care a şi alesŭ unŭ comitetŭ, avêndŭ a conduce întréga afacere a esposiţiunei. 3) Obiectele ce se vorŭ espune suntŭ acele produse industriale, care în urma rĕsboiului vamalŭ au fostŭ strîmtorate de pe pieţele ţĕrii vecine şi care nu se producŭ de industriaşii cercului camerei din Cluşiu. 4) Deschiderea esposiţiunei se face la 26 Augustŭ n. c. şi dureză până la 6 Septemvre inclusivŭ, aşadéră în timpulŭ când reuniunea de agricultură ardelénă a ţĕrii obicînuesce a ţine în totŭ anulŭ o esposiţiă de vite de prăsilă, când se ţine unŭ târgŭ anualŭ visitândŭ Cluşiulŭ numeroşĭ călĕtorĭ din apropiare şi din depărtare. 5) Localulŭ esposiţiunei e palatulŭ reuniunei industriale din Cluşiu, resp. salele sale de conversare şi de oficiu. 6) Cheltuelile trimiterei şi înapoierei obiectelorŭ, ale arangeamentului şi asigurării contra incendiului ş. a. le întêmpină camera comercială şi industrială din Cluşiu, aşa că esposantulŭ nu cheltuesce absolutŭ nimicŭ, nicĭ chiar pentru spaţiulŭ din localulŭ esposiţiunei. 7) Anunţarea se face în orice oraşŭ la acea reuniune centrală, care se formézăt în scopŭ d'a aduna obiectele esposiţiunei, d'a le împacheta, a le trimite la gară, a primi obiectele înapoiate şi a le restitui esposanţilorŭ. 8) Anunţarea se face pe Cólele de anunţare, care conţinŭ numele esposantului, specificarea şi preţulŭ obiectelorŭ ce se espunŭ, în fine notiţe statistice asupra întreprinderei. 9 Deórece imediata vêndare a obiectelorŭ e de doritŭ, esposiţia servesce totodată şi ca hală de vêndare. Pentru acésta însĕ se îngrijéscă esposanţii sĕu representanţii lorŭ, carĭ sĕ comunice cu publiculŭ asupra vêndării sĕu primirei de comande. 10) Pentru a fi visitată esposiţia câtŭ mai în massă, intrarea va fi deplinŭ liberă. 11) Din causa scurţimei timpului invitărĭ separate nu se potŭ trimite industriaşilorŭ interesaţĭ, ci camera comunică prin misionari personalĭ cu organele industriale interesate din districtele dela graniţă, pentru învitarea industriaşilorŭ, primirea şi trimiterea articulelorŭ lorŭ. 12) Terminulŭ de trimitere e fixatŭ pe diua de 20 Augustŭ. Inapoiarea obiectelorŭ va urma până la 10 Septemvre.

Camera comercială şi industrială din Braşovŭ punêndŭ prin acésta în cunoscinţă cercurile interesate, învită totodată pe industriaşii din teritoriulŭ camerei sĕ ia în numĕrŭ mare parte la esposiţiune.

---

Bufniţa încă este persecutată fórte tare de vênătorĭ, şi mai alesŭ împrejurulŭ Braşovului s'au împuşcatŭ fórte multe precum arată acésta şi numĕrósele esemplare, carĭ se potŭ vedé în colecţiunile gimnasiale şi la mulţĭ amatorĭ privaţĭ preparate de autorulŭ acestorŭ articulĭ.

Din causa spaţiului calui mărginitŭ nu mai putemŭ da de astădată descrierĭ despre animale folositóre şi stricăcióse agronomiei, dér credemŭ, că cele amintite suntŭ de ajunsŭ pentru a atrage atenţiunea agronomilorŭ activĭ şi inteligenţĭ asupra acestei afacerĭ, aşa că potŭ fi îndemnaţĭ la observaţiunĭ mai amĕnunţite.

Arŭ fi, ce e dreptŭ, fórte de doritŭ, ca sĕ se dea mai multă atenţiune învĕţămêntului istoriei naturale şi în scólele nóstre rurale, pentru ca chiarŭ tinerimea sĕ pótă intra în viéţă înzestrată cu cunoscinţe mai multe şi mai esacte din istoria naturală. Căcĭ au trecutŭ de multŭ timpurile acelea, când credeau ómenii, că agronomia este ceva cu totulŭ empiricŭ şi că la ea nu trebue nicĭ o sciinţă pregătitóre, nicĭ o cunoscinţă positivă. Considerândŭ însĕ mai deaprópe starea lucruriui, voimŭ trebui sĕ vedemŭ îndată, că agricultura stă pe o treptă mai înaltă numai în ţĕrile acelea, unde şi cultura generală a poporului se află într'unŭ stadiu mai înaintatŭ, şi că cunóscerea mai de aprópe a lumii animalice din patriă este de lipsă şi agronomului.

*Wilh Haussmann.*

## Ultime scirĭ.

*Gastein*, 9 Augustŭ. — Erĭ la sosirea împĕratului Austriei, împĕratulŭ Germaniei purta uniforma şi ordinile austriace. Impĕratulŭ Franţ Iosefŭ a exprimatŭ împĕratului Germaniei bucuria sa constatândŭ escelentulŭ aspectŭ de sănĕtate alŭ suveranului germanŭ. După schimbarea salutărilorŭ de bună venire, Maiestăţile Lorŭ s'au retrasŭ pentru câte-va momente. Pe urmă au reapărutŭ în salonŭ unde au conversatŭ. Pe la 7 óre şi 3 sferturĭ, împĕrătésa părăsi castelulŭ băilorŭ pentru a se duce la Vila Meran, ér împĕratulŭ Austriei se duse pe la 8 óre la reşedinţa Sa, unde a fostŭ salutatŭ de cardinalulŭ Mihailovicĭ, de primarulŭ şi clerulŭ oraşului. In acestŭ restimpŭ Impĕratulŭ Wilhelm apare în balconulŭ castelului, Impĕratulŭ Austriei sĕ întórce iute în aceea parte, îlŭ salută milităreşte, la care 'i rĕspunde suveranulŭ germanŭ prin semne din mânĭ. Publiculŭ martorŭ la acéstă scenă afectuósă, aclamă cu căldură pe autorĭ. Majestăţile Lorŭ apoi se retragŭ în apartamentele lor. Puţinele momente după acésta sosesce prinţulŭ Wilhelm de Prusia pentru a visita pe Impĕratulŭ Germaniei. La 8 şi jumĕtate Impĕratulŭ Franţ Iosefŭ şi prinţulŭ de Prusia se reîntorcŭ la castelulŭ băilorŭ unde luară ceaiŭ la împĕratulŭ Germaniei. La acestŭ ceaiŭ asistară prinţii de Reuss şi de Hohenlohe. Pe la 9 şi jumĕtate Impĕratulŭ Franţ Iosifŭ se reîntórse la hotelulŭ sĕu însoţitŭ de prinţulŭ Wilhelm de Prusia. La trecerea lorŭ dela castelŭ la hotelulŭ Straubinger, mulţimea salută viu pe suveranŭ.

*Gastein*, 9 Augustŭ. — Comitele Kalnoky a sositŭ astădĭ la 8 şi jumĕtate diminéţa. La 9 óre, principele de Bismarck i-a făcutŭ o mică visită. Inainte de amédĭ, împĕratulŭ Franţŭ Iosefŭ a visitatŭ pe împĕratulŭ Wilhem, pe urmă pe principele şi principesa de Bismarck. Impĕrătésa, în urma unei indisposiţiunĭ, e oprită de a asista la prândulŭ ce se va da la împĕratulŭ Wilhelm. — Comitele Kalnoky a fostŭ primitŭ astădĭ de împĕratulŭ Wilhelm şi de comitele Herbert de Bismarck. In aceeaşĭ di principele de Bismarck a fostŭ primitŭ de împĕratulŭ Franţ Iosefŭ. — Astădĭ la 4 óre s'a datŭ unŭ prândŭ de către împĕratulŭ Wilhelm. Impĕratulŭ Franţŭ Iosefŭ, d. Bismarck şi Kalnoky asistau. Nu s'a ridicatŭ nicĭ unŭ toastŭ oficialŭ. Cei doi împĕraţĭ au golitŭ în tăcere paharele lorŭ. Inaintea şi în urma prândului s'a ţinutŭ întrunire.

*Viena*, 9 Augustŭ. — Diarulŭ „Viener Abendpost“ spune că opiniunea publică are dreptate sĕ considere întrevederea dela Gastein ca o garanţiă din cele mai seriόse pentru mănţinerea păcii europene.

*Londra*, 9 Augustŭ. — „Times“ spune că întrarea Angliei în alianţa Austro-Germană este cu neputinţă pentrucă situaţiunea Regatului Unitŭ nu permite alianţe continentale. Dér Englesii vorŭ vedé bucuroşi ridicându-se o barieră contra principalului turburătorŭ alŭ păcei lumii.

*Bruxelles*, 9 Augustŭ. — O nouĕ manifestare socialistă a avutŭ locŭ în Belgia. N'a fostŭ nicĭ unŭ incidentŭ.

*Roma*, 9 Augustŭ. — Concordatulŭ dintre Vaticanŭ şi Muntenegru se va semna Mercurĭ.

## SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BUDAPESTA, 11 Augustŭ. — Unŭ autografŭ prea înaltŭ adresatŭ ministrului-preşedinte Tizsa esprimă pârerea de rĕu că ultimele schimbărĭ în comandele armatei au datŭ prilegiu la diferite neînţelegerĭ, carĭ arŭ puté sĕ neliniştéscă opiniunea publică şi prin acésta arŭ puté duce la conturbarea bunelorŭ relaţiunĭ între poporaţiunea civilă şi militară în ţĕrile corónei ungare. Acésta ar fi cu atâtŭ mai regretabilă, cu câtŭ acele schimbărĭ s'au făcutŭ fără vătămarea vr'unui dreptŭ constituţionalŭ, numai şi numai în interesulŭ serviciului militarŭ, asemenea e de regretatŭ că pentru nisce întêmplărĭ singuratice se judecă nefavorabilŭ întréga armată.

Spiritulŭ armatei comune, în care suntŭ representate tóte popórele monarchiei, nu póte fi altulŭ, decâtŭ acela alŭ prea înaltului beliduce. Acésta oferă şi cea mai sigură garanţiă că va fi ţinută departe armata de orĭ-ce tendenţă politică de partidă avêndŭ a apĕra legile şi instituţiunile legale esistente.

Numai nesciinţa prefăcută sĕu intenţiunĭ neoneste ar puté duce acolo, ca armata, care în pace şi în rĕsboiŭ totdéuna şi-a împlinitŭ datoria cu credinţă şi cu abnegaţiune sĕ se aducă în contrastŭ cu adevĕratulŭ patriotismŭ, cu legile ţĕrii şi cu constituţiunea.

Cu tóte că se póte aştepta că în curendŭ poporaţiunea judecândŭ mai rece cestiunea se va linişti, este posibilŭ ca în urma desfigurării faptelorŭ neliniştea sĕ se lăţéscă în cercurĭ mai estinse, ce ar face sĕ se créscă amărăciunea reciprocă. *Cu cea mai deplină încredere* Maiestatea Sa însărcinéză pe ministru-preşedinte sĕ ia tóte mĕsurile necesare spre luminarea opiniunei publice şi acolo unde s'ar întêmpla *agitaţiunĭ nelegale sĕ procedă cu tótă asprimea legei.*

## DIVERSE.

**Pedepsele în Rusia.** — Afară de pedépsa cu mórte pentru înaltă trădare şi pedepsele militare, dreptŭ Rusŭ mai cunósce următórele categorii de pedepse: condamnarea la muncă silnică pe viéţă în mine (ocne), la 20 şi 25 anĭ; în cetăţĭ la 10—12 anĭ; în fabricĭ la optŭ anĭ sĕu şase anĭ, după care urméză trimiterea în Siberia ca coloniştĭ. Cei condamnaţĭ la aceste pedepse mai aspre se numescŭ Katorşnik. A doua categoria este exilarea în Siberia dreptŭ coloniştĭ forţaţĭ; apoi simpla exilare în Siberia, pedépsa de corecţiune etc. Pentru cei pe carĭ nu-i scutesce rangulŭ, instrucţia, etc., de pedepse corporale mai suntŭ multe disposiţiunĭ accesorii, ca punerea în fiară, raderea capului de jumĕtate, bătaia în diferite chipurĭ şi în fine stigmatisarea, care însĕ s'a desfiinţatŭ la 1863. Prin acésta se însemnau cu peceţii deosebite diferiţĭ criminalĭ fugarĭ, unŭ condamnatŭ la ocne, unŭ Katorşnik, etc. Acolo unde fugarii se prindeau, erau însemnaţĭ imediatŭ sub cotulŭ braţului dreptŭ sĕu pe umerŭ. In vechime era şi obiceiulŭ de a se tăia urechile; în timpulŭ împĕrătesei Elisabeta se tăiau nările nasului, cea ce s'a desfiinţatŭ la anulŭ 1816. La anulŭ 1845, în loculŭ literelorŭ B. O. P. (ruseşte Vor, hoţŭ) s'au introdusŭ literele K. A. T. ce se întipăréu pe frunte şi obrazŭ şi rănile se prefăceau cu prafŭ de puşcă şi acestŭ tetovaj nu mai există astădĭ. De altminterĭ Rusulŭ practicŭ scia cum sĕ se ajute la nevoe: elŭ ştergea urmele literelorŭ prin varŭ causticŭ şi prin alte mijlóce; mai rĕmânéu semne de rănĭ sĕu cicatrice dér nu se putea ghici originaa lorŭ.

**Unŭ rege mântuitorŭ.** — Este vorba de regele Christianŭ alŭ Danemarcei. Acumŭ câteva dile acestŭ suveranŭ şi ducele de Chartres se preumblau călare în pădurea dela Klampenborg, însoţiţĭ de unŭ groomŭ. Pe unŭ drumŭ fórte strîmtŭ pe care se afla de o parte şi de alta numai copacĭ, întâlniră unŭ felŭ de omnibus plinŭ cu lume. Acéstă trăsură se opri pentru a lăsa sĕ trécă regele şi ducele, şi personagele carĭ se aflau în lăuntru se sculară în picióre ca diferinţă pentru suveranŭ. In momentulŭ acela, caii omnibusului se spăriară şi făcură o mişcare repede care pricinuĭ căderea din elŭ a unui bĕtrânŭ. Sĕrmanulŭ bĕtrânŭ căduse astfelŭ încâtŭ capulŭ i se afla sub rótă, aşa că la cea mai mică mişcare ar fi fostŭ perdutŭ. Re[illegible] [illegible]elese periculului, sări îndată de pe ca[illegible] de capŭ şi'lŭ scóse repede de[illegible] de Chartres ţinea de dârlogi[illegible] tru ai opri sĕ mai facă v[illegible] fu scăpatŭ. Lucrulŭ ci[illegible] ma binelui ce făcuse. [illegible] bĕtrânŭ, calulŭ sĕu fu[illegible] trebuitŭ sĕ se întórcă [illegible] groomului. De atuncĭ [illegible] menĭ sĕ nu'lŭ mai sa[illegible] picióre în trăsură.

B[illegible]

*Despre Limfad*[illegible] dicină şi chirurgiă, p[illegible] 1886 de George [illegible] lelorŭ civile, intern[illegible] tipografia Acader[illegible] Nr. 42). 1886.

*Asociaţiun*[illegible] Bucurescĭ (Str. [illegible] cărei lunĭ D[illegible] Negrisean[illegible] sumarŭ: De[illegible] Institutulŭ [illegible] cupeţilorŭ [illegible] cetirei r[illegible] — auc[illegible] povest[illegible]

**Cursulŭ la bursa de Viena**
din 7 Augustŭ st. n. 1886

| | | | |
|---|---|---|---|
| Rentă de aurŭ 4% | 108.45 | Bonurĭ croato-slavone | 105.25 |
| Rentă de hârtiă 5% | 95.25 | Despăgubire p. dijma de vinŭ ung. | 100.25 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare | 154.75 | Imprumutulŭ cu premiu ung. | 123 70 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) | 100.70 | Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului | 126.25 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune) | 128 50 | Renta de hărtiă austriacă | 85.85 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune) | 120 — | Renta de arg. austr. | 86 60 |
| Bonurĭ rurale ungare | 105.20 | Renta de aurŭ austr. | 121 20 |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 105.10 | Losurile din 1860 | 143 80 |
| Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ | 105.20 | Acţiunile băncei austro-ungare | 871 — |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 105.20 | Act. băncei de creditŭ ung. | 289.50 |
| Bonurĭ rurale transilvane | 105 20 | Act. băncei de creditŭ austr. | 281.40 |
| | | Argintulŭ —. — Galbinĭ împărătescĭ | 5.94 |
| | | Napoleon-d'orĭ | 10.01 |
| | | Mărcĭ 100 împ. germ. | 61.85 |
| | | Londra 10 Livres sterlinge | 126.20 |

**Bursa de Bucurescĭ.**
Cota oficială dela 28 Iulie st. v. 1886.

| | Cump. | vênd. |
|---|---|---|
| Renta română (5%) | 93½ | 94— |
| Renta rom. amort. (5%) | 97¼ | 98¼ |
| » convert. (6%) | 88½ | 89— |
| Împr. oraş. Buc. (20 fr.) | 33— | 34— |
| Credit fonc. rural (7%) | 103½ | 104— |
| » „ „ (5%) | 87½ | 88— |
| » » urban (7%) | 100— | 101— |
| » » » (6%) | 91¾ | 92½ |
| » » » (5%) | 82¼ | 83¼ |
| Banca naţională a României 500 Lei | 1015 | 1020 |
| Ac. de asig. Dacia-Rom. | 265 | 270 |
| « » » Naţională | 210 | 220 |
| Aurŭ contra bilete de bancă | 13.50 | 14.13 |
| Bancnote austriace contra aurŭ | 2.02 | 2.02 |

**Cursulu pieţei Braşovu**
din 9 Augustŭ st. n. 1886.

| | | |
|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | Cump. 8.70 | Vênd. 8.72 |
| Argint românesc | » 8.60 | » 8.65 |
| Napoleon-d'orĭ | » 9.97 | » 10.— |
| Lire turcescĭ | » 11.27 | » 11.30 |
| Imperialĭ | » 10.26 | » 10.29 |
| Galbenĭ | » 5.88 | » 5.92 |
| Scrisurile fonc. »Albina« | » 100.50 | » 101.50 |
| Ruble Rusescĭ | » 121.½ | » 122.½ |
| Discontulŭ | » 7—10 % pe anŭ. | |

# Concursŭ.

Pentru oficiulŭ de pedelŭ devenitŭ vacantŭ la gimnasiulŭ nostru prin acésta se escrie concursŭ până în 22 Augustŭ st. n. c.

**cu emolumentele următóre:**

1. Salarŭ anualŭ de 300 fl. v. a. solvindĭ în rate lunare decursive;
2. cortelŭ în edificiulŭ gimnasiului;
3. luminatŭ preste anulŭ întregŭ, ér preste érnă şi lemne de focŭ.

Cei ce dorescŭ a ocupa acestŭ oficiu au sĕ-şĭ trimită la subscrisa direcţiune suplicele lorŭ concursualĭ provĕdute cu carte de botezŭ, cu unŭ atestatŭ, că sciu scrie şi ceti, apoi că suntŭ necăsĕtoriţĭ şi au o etate dela 25—45 anĭ, şi în fine cu unŭ atestatŭ de moralitate şi altulŭ despre oficiulŭ respective ocupaţiunea de pănă acum.

Despre serviciele împreunate cu acestŭ oficiu suplicanii vorŭ primi deslușirĭ în cancelaria gimnasiale.

Blaşiu, 7 Augustŭ 1886.

1—3

Antoniu Vestemeanŭ.
canonic, directorŭ gimn.

Nr. 5285
1886.

# Publicaţiune.

In conecsŭ cu publ. din 31 Iuliu. Nr. 5111 se aduce, spre delăturarea interpretaţiunilorŭ false, la cunoscinţă publică, că şi acei cânĭ, carĭ se pórtă pe strade legaţĭ trebue se fie provĕduţĭ cu botniţe, deórece la casŭ contrarŭ astfelŭ de cânĭ se vorŭ prinde şi se vorŭ omorî de călău.

Braşovŭ, 7 Augustŭ 1886. 2—3

Căpitanatulŭ orăşenescŭ.

## Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făsia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

# Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

**Predealŭ-Budapesta**

| | Trenŭ de persóne | Tren accelerat | Trenŭ omnibus | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|---|
| Bucurescĭ | — | 4.50 | 7.45 | — |
| Predealŭ | — | 9.32 | 12.50 | — |
| | — | | 1.09 | — |
| Timişŭ | — | 9.56 | 1.40 | — |
| Braşovŭ | — | 10 20 | 2.27 | — |
| | 6.22 | — | 2.55 | — |
| Feldióra | 7.01 | — | 3.38 | — |
| Apatia | 7.33 | — | 4.17 | — |
| Agostonfalva | 8.01 | — | 4.47 | — |
| Homorodŭ | 8.45 | — | 5.42 | — |
| Haşfaleu | 10.10 | — | 7.37 | — |
| Sighişóra | 10.29 | — | 8.01 | — |
| | 10.39 | — | 8.21 | — |
| [illegible] | [illegible] | — | 9.05 | — |
| [illegible] | [illegible] | — | 9 43 | — |
| [illegible] | [illegible] | — | 10.02 10.30 | — |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | 10.50 | — |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | 11.29 | — |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | 11.47 | — |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | .35 | — |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | 04 | — |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | 30 | — |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | 39 | — |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | 07 | — |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | — |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | 08 | — |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | 5 | — |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | 8.00 |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | 8.34 |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | 8.59 |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | 9.34 |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | 10.16 |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | 11.04 |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | 12 17 |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | .47 |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | 21 |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | 05 |
| [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | 3 |

**Budapesta—Predealŭ**

| | Trenŭ omnibus | Tren accelerat | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|---|---|
| Viena | — | — | — | — | — |
| Budapesta | 6.47 | 1.45 | 3.15 | 6.20 | 8.00 |
| Szolnok | 10.37 | 3.44 | 7.29 | 9.11 | 11.40 |
| P. Ladány | 1.44 | 5.21 | 8.27 | 11.26 | 2.31 |
| Oradea mare | 5.33 | 6.41 | — | 1.28 | — |
| Várad-Velencze | — | — | 9.45 | 2.00 | |
| Fugyi-Vásárhely | — | — | 9.59 | 2 11 | — |
| Mezö-Telegd | — | 7.14 | 10.28 | 2.34 | — |
| Rév | — | 7.42 | 11.36 | 3.18 | — |
| Bratca | — | — | 12.10 | 3.41 | — |
| Bucia | — | — | 12.43 | 4.01 | — |
| Ciucia | — | 8.31 | 1.31 | 4.26 | — |
| Huiedin | — | 9.01 | 2.56 | 5.08 | — |
| Stana | — | — | 3.29 | 5.27 | — |
| Aghiriş | — | — | 4.00 | 5.50 | — |
| Ghirbĕu | — | — | 4.18 | 6.02 | — |
| Nedeşdu | — | — | 4.36 | 6.24 | — |
| Clujiu | 10.01 | 10.28 | 5.05 | 6.43 | — |
| | 10 26 | — | — | 7.03 | — |
| Apahida | 10.52 | — | — | 7.26 | — |
| Ghiriş | 12.37 | — | — | 8.51 | — |
| Cucerdea | 1.36 | — | — | 9.31 | — |
| | 1.48 | — | — | 9.43 | — |
| Uióra | 1.57 | — | — | 9.51 | — |
| Vinţulŭ de susŭ | 2.06 | — | — | 9.58 | — |
| Aiudŭ | 2.46 | — | — | 10.24 | — |
| Teiuşŭ | 3.01 | — | — | 10.44 | — |
| Crăciunelŭ | 3.45 | — | — | 11.28 | — |
| Blaşŭ | 4.06 | — | — | 11.44 | — |
| Micăsasa | 4.45 | — | — | 12.18 | — |
| Copsa mic. | 5.05 | — | — | 12.36 | — |
| Mediaşŭ | — | — | — | 1.22 | 6.01 |
| Elisabetopole | — | — | — | 1.56 | 6.40 |
| Sigişóra | — | — | — | 2.34 | 7.20 |
| Haşfaleu | — | — | — | 3.02 | 8.01 |
| Homorod | — | — | — | 4.41 | 10.05 |
| Agostonfalva | — | — | — | 5.30 | 11.02 |
| Apatia | — | — | — | 6.03 | 11.37 |
| Feldióra | — | — | — | 6.35 | 12.14 |
| Braşovŭ | 1.09 | — | — | 7.14 | 1.09 |
| | 1.55 | 5.45 | — | — | 1.50 |
| Timişŭ | 2.53 | 6.22 | — | — | 2.48 |
| Predealŭ | 3.28 | 6.47 | — | — | 3.23 |
| | — | — | — | — | 4.56 |
| Bucurescĭ | 9.35 | 11.45 | — | — | 9.40 |

…róse.

**Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta**

| | Trenŭ omnibus | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne |
|---|---|---|---|
| Teiuşŭ | 11.09 | — | 3.56 |
| Alba-Iulia | 11.46 | — | 4.27 |
| Vinţulŭ de josŭ | 12.20 | — | 4.53 |
| Şibotŭ | 12.52 | — | 5.19 |
| Orăştia | 1.19 | — | 5.41 |
| Simeria (Piski) | 1.48 | — | 6.08 |
| Deva | 2 35 | — | 6.39 |
| Branicĭca | 3.04 | — | 7.04 |
| Ilia | 3.36 | — | 7.29 |
| Gurasada | 3.50 | — | 7.41 |
| Zam | 4.25 | — | 8.12 |
| Soborşin | 5.09 | — | 8.49 |
| Bĕrzova | 5.56 | — | 9.29 |
| Conopŭ | 6.18 | — | 9.49 |
| Radna-Lipova | 6.57 | 6.14 | 10.23 |
| Paulişŭ | 7.12 | 6.30 | 10.37 |
| Gyorok | 7.27 | 6.47 | 10.52 |
| Glogovaţŭ | 7.56 | 7.17 | 11.18 |
| Aradŭ | 8.10 | 7.32 | 11.32 |
| Szolnok | 2.39 | — | 4 53 |
| | 3.16 | — | 5.10 |
| Budapesta | 6.50 | — | 8.16 |
| Viena | — | — | 6.05 |

**Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.**

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ acceleratŭ | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|
| Viena | 11.00 | — | — |
| Budapesta | 8.05 | — | 8.00 |
| Szolnok | 11.02 | — | 11.40 |
| | 11.12 | — | 12.00 |
| Aradŭ | 3.37 | — | 5.35 |
| Glogovaţŭ | 4.13 | — | 6 19 |
| Gyorok | 4.38 | — | 6.46 |
| Paulişŭ | 4.51 | — | 7.00 |
| Radna-Lipova | 5.10 | — | 7.23 |
| Conopŭ | 5.38 | — | 7.51 |
| Bêrzova | 5.57 | — | 8.10 |
| Soborşin | 6.42 | — | 5.58 |
| Zam | 7.14 | — | 9.28 |
| Gurasada | 7.43 | — | 9.56 |
| Ilia | 8.01 | — | 10.17 |
| Branicĭca | 8.21 | — | 10.38 |
| Deva | 8.47 | — | 11.05 |
| Simeria (Piski) | 9.05 | — | 11.23 |
| Orăştiă | 10.10 | — | 12.24 |
| Şibotŭ | 10.34 | — | 12.53 |
| Vinţulŭ de josŭ | 11.04 | — | 1.22 |
| Alba-Iulia | 11.19 | — | 1.40 |
| Teiuşŭ | 12 05 | — | 2.24 |

**Aradŭ-Timişóra**

| | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne | Trenŭ de persóne |
|---|---|---|---|
| Aradŭ | 5.48 | — | 6.05 |
| Aradulŭ nou | 6.19 | — | 6.33 |
| Németh-Ságh | 6.44 | — | 6.58 |
| Vinga | 7.16 | — | 7.29 |
| Orczifalva | 7.47 | — | 7.55 |
| Merczifalva | — | — | — |
| Timişóra | 9.02 | — | 9.08 |

**Simeria (Piski) Petroşenĭ**

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|
| Simeria | — | 11.50 | 2.23 |
| Streiu | — | 12.27 | 3.00 |
| Haţegŭ | — | 1.19 | 3.49 |
| Pui | — | 2.10 | 4.40 |
| Crivadia | — | 2.57 | 5.28 |
| Baniţa | — | 3.35 | 6.07 |
| Petroşenĭ | — | 4.04 | 6.39 |

**Timişóra-Aradŭ**

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|
| Timişóra | 6.25 | — | 5.00 |
| Merczifalva | — | — | [illegible] |
| Orczifalva | 7.46 | — | 6 32 |
| Vinga | 8.15 | — | 7.02 |
| Németh-Ságh | 8.36 | — | 6.23 |
| Aradulŭ nou | 9.11 | — | 8.01 |
| Aradŭ | 9.27 | — | 8 17 |

**Petroşenĭ—Simeria (Piski)**

| | Trenŭ omnibus | Trenŭ omnibus | Trenŭ de pers. |
|---|---|---|---|
| Petroşenĭ | 6.49 | 9.33 | — |
| Baniţa | 7.27 | 10.14 | — |
| Crivadia | 8.06 | 10.54 | — |
| Pui | 8.50 | 11.37 | — |
| Haţegŭ | 9.31 | 12.17 | — |
| Streiu | 10.16 | 12.58 | — |
| Simeria | 10 53 | 1.35 | — |

…d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.